



Factsheet voor bestuursorganen

Gegevensverstrekking en de Wet Bibob

Deze factsheet is bedoeld voor medewerkers van bestuursorganen die informatieverzoeken van het Landelijk Bureau Bibob (LBB) krijgen. Hierna wordt ingegaan op de grondslag voor deze verzoeken en de afhandeling daarvan. In het kader op de volgende pagina is aangegeven welke bestuursorganen verplicht zijn desgevraagd informatie te verstrekken aan het LBB.

Bibob-onderzoek

De Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument om de integriteit van de overheid te beschermen. Bepaalde overheidsinstanties kunnen in het kader van bijvoorbeeld een vergunning, subsidie of andere beschikking de achtergrond van een ondernemer en diens zakelijke omgeving (laten) onderzoeken. Als er een ernstig gevaar dreigt dat een vergunning wordt misbruikt voor het benutten van crimineel verkregen voordeel of het plegen van strafbare feiten, kan de bevoegde overheidsinstantie de vergunningaanvraag weigeren of de verleende vergunning intrekken. Zo wordt voorkomen dat de overheid ongewild criminele activiteiten faciliteert.

Als er aanwijzingen zijn dat een vergunning door de ondernemer of diens zakelijke omgeving misbruikt kan worden voor criminele doeleinden, kan het LBB door de overheidsinstantie om advies worden gevraagd. Het LBB – onderdeel van de screeningsautoriteit Justis – voert dan een diepgravend onderzoek uit, waarbij verschillende bij wet aangewezen instanties geraadpleegd kunnen worden. Het kan voorkomen dat u, als medewerker van zo'n instantie, een Bibob-informatieverzoek onder ogen krijgt. Hieronder wordt verder ingegaan op de afhandeling van dergelijke informatieverzoeken.

Wettelijke grondslag gegevensverstrekking

De verstrekking van informatie aan het LBB heeft een expliciete grondslag in artikel 27 van de Wet Bibob. Daar is bepaald dat verschillende bestuursorganen verplicht zijn om desgevraagd gegevens aan het LBB te verstrekken.¹ Dit geldt voor alle persoonsgegevens en eventuele andere gegevens. De wetgever heeft daarbij het volgende bepaald:

¹ Gezien deze wettelijke verplichting is sprake van rechtmatige verstrekking in de zin van artikel 6, eerste lid, onder c, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en artikel 8, onder c, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

“De verplichting voor overheidsdiensten en instellingen om gegevens te verstrekken aan het Bureau BIBOB houdt in dat de geheimhouding waartoe die diensten en instellingen zijn gehouden inzake de gegevens waarover zij beschikken, als zodanig wordt doorbroken ten behoeve van de toepassing van het BIBOB-instrumentarium.”²

De gegevens moeten noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van de adviezen van het LBB. Inhoudelijk is de informatie die verstrekt moet worden niet beperkt. De te verstrekken gegevens hoeven niet toe te zien op overtredingen of andere onrechtmatigheden. Ook andere informatie kan voor het LBB van belang zijn, bijvoorbeeld om financieel onderzoek te verrichten, relaties tussen verschillende (rechts)personen te beoordelen of – in combinatie met gegevens uit andere bronnen – zelf vermoedens van overtredingen te formuleren.

Afhandeling informatieverzoek

Het LBB ontvangt de gevraagde informatie natuurlijk het liefst zo snel mogelijk, maar de termijn voor deze gegevensverstrekking bedraagt twee weken. Als dat niet gehaald wordt kan de informatieverstrekking dienst deze termijn eenmalig verlengen met nog eens twee weken.³

Het heeft de voorkeur van het LBB dat informatie digitaal verstrekt wordt.

Bij verstrekking van informatie hoeven medewerkers van bestuursorganen niet te beoordelen of de gegevens ook bruikbaar zijn in een Bibob-procedure. Dit betreft de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van het LBB. Informatieverstrekking kan daardoor vaak beperkt blijven tot een administratieve handeling.

Weigering: zwaarwegend belang

Op het voorgaande bestaat een belangrijke uitzondering: als een zwaarwegend belang aan verstrekking van gegevens in de weg staat, dan kan die verstrekking achterwege blijven. Dit speelt met name bij lopende onderzoeken naar zwaardere bestuurlijk beboetbare feiten. Aan het LBB verstrekte informatie kan namelijk terechtkomen bij de betrokkene in een Bibob-procedure en bij andere personen die in een Bibob-advies

² Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, 26 883, nr. 3, p. 74.

³ Artikel 27, vijfde lid, van de Wet Bibob en artikel 7 van het Besluit Bibob.

beschreven zijn. Te allen tijde moet voorkomen worden dat informatieverstrekking aan het LBB ertoe leidt dat een boete-onderzoek stukloopt of minder effectief is. Dit belang staat ook voor het LBB voorop.

De procedure voor een weigering om gegevens te verstrekken is geregeld in de Wet Bibob. Het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de verwerking van de gevraagde gegevens moet de weigering nader motiveren.⁴ Het advies is om zo snel mogelijk contact met het LBB op te nemen als er (mogelijk) zwaarwegende belangen aan verstrekking in de weg staan.

Vragen?

Voor vragen over de toepassing van de Wet Bibob en in het algemeen kunt u contact opnemen met het LBB via **088 – 998 22 50** of **bibob@justis.nl**.

Voor vragen over de afhandeling van concrete informatieverzoeken kunt u ook mailen naar **bibobadvies@justis.nl**.

Aangewezen instanties

In artikel 27, eerste lid, van de Wet Bibob is bepaald dat onder andere de volgende instanties verplicht zijn om desgevraagd (persoons)gegevens aan het LBB te verstrekken:

- Het Openbaar Ministerie
- De Nationale Politie
- De Koninklijke Marechaussee
- De Rijksrecherche
- Het Centraal Justitieel Incassobureau
- De Justitiële Informatiedienst
- De Belastingdienst, inclusief:
 - de FIOD
 - de Douane
 - de Dienst Toeslagen
- Gemeenten inzake de Participatiewet en de wetten IOAW en IOAZ (sociale diensten)
- De SVB
- Het UWV
- De IND
- De NVWA
- De Inspectie SZW
- De ILT:
 - de IOD
 - domeinen Transport
- De RDW
- Gemeenten en provincies inzake bestuurlijk beboetbare overtredingen
- Autoriteit Consument & Markt
- De Kansspelautoriteit

Let op! Voor medewerkers van het OM en (bijzondere) opsporingsdiensten is een andere factsheet opgesteld.

Colofon

Dit is een publicatie van:
Justis

Augustus 2020 | 20403608

⁴ Artikel 27, tweede en derde lid, van de Wet Bibob.